यदेतिसार्थः परमतानुवादः प्रत्यक्षादितः सर्वेसर्वाणिभूतानिसमंतुल्यंस्वपंतिक्रमिविद्भस्मभावंगच्छंतितदाम्योन्यंप्रलब्धुंविप्रलब्धुंक्रत्विग्यजमानंदेहिअमुंलोकंप्राप्स्यसीतिप्रतारयितुंदुर्बुधाःदुष्पंडिताइच्छंति देहरूपस्यात्मनोनष्टत्वात् आमुष्मिकफलवचनमनर्थकंस्यादितिभावः ॥ १८ ॥ वर्तेतपरमार्थसाधनव्यापारंकुर्यात्॥ १९॥पंथानोमार्गान्द्वितीयार्थेप्रथमा अन्यान्गतिमार्गान्मोक्षयतेकिंतुऊर्ध्वमार्गमेवप्रापयति ॥ २० ॥ इतिस्त्रीपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेचतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ ७ ॥ यदिदंधर्मगहनमित्यध्यायस्यविवरणंउत्तराध्यायेनक्रियतेअहोखलुमहद्दुःखमित्यादिना ॥ १ ॥ २ ॥

यदासर्वेसमंन्यस्ताःस्वपंतिधरणीतले॥ कस्मादन्योन्यमिच्छंतिप्रलब्धुमिहदुर्बुधाः॥ १८॥ प्रत्यक्षंचपरोक्षंचयोनिशम्यश्रुतिंत्विमां॥ अध्रुवेजीवलोकेस्मिन्योधर्ममनुपालयन्॥ जन्मप्रभृतिवर्तेतप्राप्नुयात्परमांगतिं॥ १९॥ एवंसर्वंविदित्वावैयस्तत्त्वमनुवर्तते॥ सप्रमोक्षयतेसर्वान्पंथानोमनुजेश्वर॥ २०॥ इतिश्रीमहाभारतेस्त्रीपर्वणिजलप्रदानिकप० विशोककरणेचतुर्थोऽध्यायः॥४॥ ॥७॥ धृतराष्ट्रउवाच यदिदंधर्मगहनंबुद्ध्यासमनुगम्यते॥ तद्विविस्तरतःसर्वंबुद्धिमार्गंप्रशंसमे॥ १॥ विदुरउवाच अत्रतेवर्तयिष्यामिनमस्कृत्वास्वयंभुवे॥ यथासंसारगहनंवदंतिपरमर्षयः॥ २॥ कश्चिन्महतिकांतारेवर्तमानोद्विजःकिल॥ महद्दुर्गमनुप्राप्तोवनंक्रव्यादसंकुलं॥ ३॥ सिंहव्याघ्रगजर्क्षौघैरतिघोरंमहास्वनैः॥ पिशितादैरतिभयैर्महोग्राकृतिभिस्तथा॥ ४॥ समंतात्संपरिक्षिप्तंयत्स्मदृष्ट्वात्रसेद्यमः॥ तदस्यदृष्ट्वाहृदयमुद्वेगमगमत्परं॥ ५॥ अभ्युद्धृयंचरोम्णांवैविक्रियाश्चपरंतप॥ सतद्वनंव्यनुसरन्संप्रधावन्नितस्ततः॥ ६॥ वीक्षमाणोदिशःसर्वाःशरणंक्वभवेदिति॥ सतेषांछिद्रमन्विच्छन्प्रद्रुतोभयपीडितः॥ ७॥ नचनिर्यातिवैदूरंनवातैर्विप्रमोच्यते॥ अथापश्यद्वनंघोरंसमंताद्वागुरावृतं॥ ८॥ बाहुभ्यांसंपरिक्षिप्तंस्त्रियापरमघोरया॥ पंचशीर्षधरैर्नागैःशैलैरिवसमुन्नतैः॥ ९॥ नभःस्पृशैर्महावृक्षैःपरिक्षिप्तंमहावनं॥ वनमध्येचतत्राभूदुदपानःसमावृतः॥ १०॥ वल्लीभिस्तृणच्छन्नाभिर्दृढाभिरभिसंवृतः॥ पपातसद्विजस्तत्रनिगूढेसलिलाशये॥ ११॥ विलग्नश्चाभवत्तस्मिन्लतासंतानसंकुले॥ पनसस्ययथाजातंवृंतबद्धंमहाफलं॥ १२॥ सतथालंबतेतत्रत्यूर्ध्वपादोह्यधःशिराः॥ अथतत्रापिचान्योस्यभूयोजातउपद्रवः॥ १३॥ कूपमध्येमहानागमपश्यतमहाबलं॥ कूपवीनाहवेलायामपश्यतमहागजं॥ १४॥

द्वाभ्यामविद्याकर्मभ्यांजायतइतिद्विजःजंतुः वनंसंसारः क्रव्यादाव्याधयः ॥ ३ ॥ महान्स्वनोदुःखशब्दोयैस्तैः सिंहादिभिर्व्याधिभिः ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ वागुराःविषयतृष्णादिवासनाः ॥ ८ ॥ ९ ॥ ॥ १० ॥ ११ ॥ विलग्नःतत्रैवाभिमानवान् ॥ १२ ॥ ऊर्ध्वपादोह्यधःशिराःस्वर्गच्युतःसंसारमनुसृतः ॥ १३ ॥ नागंकालसर्पं वीनाहोमुखबंधनं तस्यस्वदेहकूपप्रच्छादकस्यमरणकारणस्यक्रोधलोभादेर्वेलायांसंवत्सराख्यःकालगजःपरिवर्तते तंतिरोधातुंसहायोभवति ॥ १४ ॥

Digitized by Google